

FELELŐSSÉG, LEHETŐSÉG, KÖTELEZETTSÉG

KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLAT A KULTURÁLIS INTÉZMÉNYEKBEN

Dr. Gurmai Beáta

EMMI

Kultúraért Felelős Államtitkárság

Közgyűjteményi Főosztály

GLOBALIS KIHÍVÁSOK - FELELŐSSÉG

- **biztonság, bizalom hiánya, elidegenedés**
- **szegénység, társadalmi egyenlőtlenségek, kirekesztés**
- **jólét**
- **széttöredezett családok, értékválság**
- **digitalizáció, atomizálódó társadalom, Y generáció**
- **gazdasági válság, csökkenő források**
- **fenntarthatóság kérdései**

A KULTURÁLIS TERÜLET KIHÍVÁSAI

- csökkenő források
- csökkenő kereslet, látogatószám
- fenntarthatóság kérdései
- digitalizáció
- megváltozott kultúrafogyasztási szokások
- megújuló szerepek, közösséget befogadó intézmények
- új partnerségek szükségessége

A MEGOLDÁS: TÁRSADALMI FELELŐSSÉGVÁLLALÁS

KÖZÖSSÉGEK

„a társadalom tagjainak olyan, tudatos és folyamatos szemléletmódja, erőfeszítése és tevékenysége, melyben megnyilvánul az a tudat, hogy minden döntésük, cselekedetük hatással van környezetükre, a társadalom tagjaira”

GLOBÁLIS ELŐNYÖK

- **közösségek, hálózatok létrejötte, az önkéntesség megerősödése**
- **bizalom, bizalmi tőke erősödése**
- **integráló, felelős társadalom**
- **társas, családi kapcsolatok javulása, értékteremtés**
- **elvesztett értékek, készségek és képességek, a kommunikáció újratanulása**
- **kultúránk megismertetése és tisztelete**
- **jóllét**

ELŐNYÖK A KULTURÁLIS TERÜLET SZÁMÁRA

- ✓ megújulásra való képesség, az intézményi struktúrák és feladatok új szempontok szerinti végiggondolása
- ✓ „szakmai ráncfelvarrás” - innovatív szemlélet és technikák
- ✓ saját korosztály megszólítása a diákok segítségével hitelesen és kreatívan
- ✓ a pedagógusokkal történő párbeszéd erősítése
- ✓ a környezete kulturális értékeit ismerő diákok könnyebb megszólítása
- ✓ az intézményhez kötődő, az intézményt látogató, önkéntesként segítő generáció felnevelése

EU 2020 - EU 2014-2020

EFOP – EMBERI ERŐFORRÁSFEJLESZTÉSI OPERATÍV PROGRAM

Prioritási tengelyek:

BEFOGADÓ TÁRSADALOM

- ❖ aktív közösségi szerepvállalás, a fiatalok aktivitásának erősítése, partnerségek
- ❖ önkéntesség fejlesztése
- ❖ nemzedékek közötti együttműködés
- ❖ kulturális identitás megőrzése, interkulturális párbeszéd
- ❖ fiatalok kulturális szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférése

GYARAPODÓ TUDÁSTŐKE

A neveléshez és a képzéshez való hozzáférés biztosítása a nem formális és informális tanulási formákon keresztül

- ❖ a korai iskolaelhagyás csökkentése

kompetenciafejlesztő és tehetséggondozó foglalkozások kialakítása

- ❖ a köznevelés eredményességének növelése,

az iskolai oktatást kiegészítő programok fejlesztése

- ❖ az alapkompenciák fejlesztése érdekében az egész életen át tartó tanulásban való részvétel növelése

a közgyűjtemények humán erőforrásának képzése, továbbtanulási és képzési utak támogatása

- ❖ az oktatást szolgáló kulturális intézményi fejlesztések

JÖN JÖN JÖN!

EFOP könyvtári pályázatok - 2015

- **prioritás**
- **KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS – Cselekvő közösségek, közösséget befogadó könyvtár**
- **ÖNKÉNTESSEG – Aktív közösségi szerepvállalás**
 - **MÓDSZERTAN, tananyagok**
 - **TOVÁBBKÉPZÉSEK,**
 - **HELYI PROGRAMOK TÁMOGATÁSA**

HAZAI JOGSZABÁLYI KÖRNYEZET

- ❖ **ALAPTÖRVÉNY**
- ❖ **A NEMZETI KÖZNEVELÉSRŐL SZÓLÓ 2011. ÉVI CXCV. TÖRVÉNY**
- ❖ **A NEVELÉSI-OKTATÁSI INTÉZMÉNYEK MŰKÖDÉSÉRŐL ÉS A KÖZNEVELÉSI INTÉZMÉNYEK NÉVHASZNÁLATÁRÓL SZÓLÓ 20/2012. (VIII. 31.) EMMI RENDELET**
- ❖ **A KÖZÉRDEKŰ ÖNKÉNTES TEVÉKENYSÉGRŐL SZÓLÓ 2005. ÉVI LXXXVIII. TÖRVÉNY**

- ❖ **A MUZEÁLIS INTÉZMÉNYEKRŐL, A NYILVÁNOS KÖNYVTÁRI ELLÁTÁSRÓL ÉS A KÖZMŰVELŐDÉSRŐL SZÓLÓ 1997. ÉVI CXL. TÖRVÉNY – A KULTTV.**
- ❖ **AZ ORSZÁGOS KÖZGYŰJTEMÉNYEK KIEMELT FELADATAIRÓL SZÓLÓ RENDELET**
- ❖ **A MÚZEUM, VALAMINT AZ ORSZÁGOS SZAKKÖNYVTÁR ÉS A MEGYEI KÖNYVTÁR ÉVES MUNKATERVÉHEZ SZÜKSÉGES SZAKMAI MUTATÓTKRÓL SZÓLÓ RENDELET (tervezet)**

A FELADATRENDSZER VÁLTOZÁSAI

A MUZEÁLIS INTÉZMÉNYEKRŐL, A NYILVÁNOS KÖNYVTÁRI ELLÁTÁSRÓL ÉS A KÖZMŰVELŐDÉSRŐL SZÓLÓ 1997. ÉVI CXL. TÖRVÉNY

AZ INTÉZMÉNY

- ❖ a társadalom szolgálatában áll
- ❖ a közösség számára nyilvános
- ❖ a közösségekkel, településsel aktív kapcsolatot tart
- ❖ a kulturális javakhoz széles körű és egyenlő hozzáférést biztosít...

a kulturális javakhoz való hozzáférés biztosítása érdekében

A nyilvános könyvtár alapfeladata többek között, hogy:

- a könyvtárhasználókat segíti a digitális írástudás, az információs műveltség elsajátításában, az **egész életen át tartó tanulás** folyamatában,
- **segíti az oktatásban, képzésben részt vevők információellátását**, a tudományos kutatás és az adatbázisokból történő információkérés lehetőségét,
- **kulturális, közösségi, közművelődési rendezvényeket** és egyéb programokat szervez,
- tudás-, információ- és kultúraközvetítő tevékenységével **hozzájárul az életminőség javításához, az ország versenyképességének növeléséhez**

Az országos szakmúzeumok, a nemzeti könyvtár, az országos szakkönyvtár és az állami egyetem könyvtárának kiemelt feladatairól szóló, 30/2014. (IV. 10.) EMMI rendelet

nemzeti könyvtár, az országos szakkönyvtár és az egyetemi könyvtár

**fogadó szervezetként
lehetőséget biztosít a
tanulók számára a közösségi
szolgálat teljesítéséhez**

A nyilvános könyvtárak kötelesek együttműködni

- **a köznevelés eredményességét szolgáló könyvtári feladatok megvalósításában**

.../2014. (...) EMMI rendelet a múzeum, valamint az országos szakkönyvtár és a megyei könyvtár éves munkatervéhez szükséges szakmai mutatókról

- olyan **mutatók** meghatározásával ösztönözzük és vizsgáljuk az intézmények szakmai munkáját, amelyek nehezebben számszerűsíthetők, de **alkalmasak arra, hogy a társadalmi szerepvállalás mértékét tükrözzék**

Szolgáltatási feladatok:

- (36.) Iskolai közösségi szolgálatot a könyvtárban teljesítők száma, és szolgálat kapcsán
- köznevelési intézményekkel kötött megállapodások száma

Rendezvény, kiállítás:

- Tárgyévben szervezett közösségi programok, rendezvények száma

AZ ISKOLAI KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLAT KULTURÁLIS MUNKACSOPORTJA

OFI

Kultúráért Felelős Államtitkárság

- Budapesti Művelődési Központ
- EMMI Kultúráért Felelős Államtitkárság Közgyűjteményi Főosztálya
- Magyar Állami Operaház
- Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum
- Magyar Nemzeti Múzeum
- Nemzeti Művelődési Intézet
- Néprajzi Múzeum
- Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet
- **Országos Széchényi Könyvtár**
- Petőfi Irodalmi Múzeum
- Szabadtéri Néprajzi Múzeum
- Szépművészeti Múzeum

- ❖ **KÜLDETÉS, ÁLTALÁNOS CÉLOK**
- ❖ **ELŐZMÉNYEK, JELENLEGI ÁLLAPOT**
- ❖ **HAZAI JOGSZABÁLYI KÖRNYEZET**
- ❖ **PEDAGÓGIAI CÉLOK, ALAPELVEK**
- ❖ **TEVÉKENYSÉGEK, FELADATOK, ÖTLETEK**
- ❖ **AZ IKSZ SZERVEZÉSE, FORGATÓKÖNYV**
- ❖ **NEM ÖNKÉNTESSÉG**
- ❖ **EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁS, BIZTOSÍTÁS, FELELŐSSÉGVÁLLALÁS**
- ❖ **MELLÉKLETEK**

FELADATOK, FELTÉTELEK

A fogadó intézmények részéről szükséges

- IKSZ alapelvek tiszteletben tartása
- motiváltság,
- kísérő mentorok személyi háttere,
- lehetséges feladatok körének áttekintése, hozzárendelt célok meghatározása,
- felkészítés !!! – fontos pedagógiai elem
- a tevékenység elvégzéshez szükséges biztonsági előírások
- a program figyelemmel kísérések kialakítása
- a kiértékelés feltételei!!!
- közösségi szolgálati napló

- **átgondolt, a diákokat motiváló, a szociális kompetenciáikat fejlesztő, valódi feladatok meghatározása,**

- **a diákok koordinálása, mentorálása, felügyelete, értékátadás, szakmai odaadással a napi feladatok mellett**

- **intézményvezetői támogatás, a szükséges munkatársi létszám biztosítása**

NEHÉZSÉGEK

- **A maximum 3 órás időkorlát**
- **A diákok leterheltsége**
- **Önállótlanysága**
- **A folyamatos mentorálásra fordítandó idő/
energia**
- **Adminisztrációs teher**

JÓ GYAKORLATOK, ELŐNYÖK

- Hasonló korosztály könnyebb megszólítása
- FB-kampány (pl. Selfi-kampány)
- Nagy rendezvényeken sok segítő jelenléte biztosított
- Fordítási tevékenység, nyelvtudás
- Vetélkedők előkészítése, tesztelése
- Testvérosztályok kalauzolása
- Szociális érzékenyítés hátrányos helyzetű, fogyatékkal élő diákok idősek, elesettek megszólítása IKSZ-es diákok segítségével

Köszönöm a figyelmüket!

beata.gurmai@emmi.gov.hu